Részanyag a Vidékfejlesztési Minisztérium 2020-as stratégiájához

| 2012. december 15.

A VM államtitkárának felkérésére a HANGYA 2012. január végén a 2020-ig terjedő vidékstratégia előkészítő anyagaként az alábbi dokumentumot küldte meg a minisztériumnak. A minisztériumi dokumentum hivatalos közzététele előtt nem tartottuk helyénvalónak ezen anyag megjelentetését, de a társadalmi vita időszakában időszerűnek véljük részanyagunk nyilvánosságra hozását.

MAGYAR TERMELŐI ÉRTÉKESÍTŐ ÉS SZOLGÁLTATÓ SZERVEZETEK/SZÖVETKEZETEK HANGYA EGYÜTTMŰKÖDÉSE
Association of Hungarian Producer's Sales and Service Organisations and Co-operatives
H-1075 Budapest, Károly körút 5/a., Tel/fax: 00-36-1/413-1911 és 00-36-1/342-5723
E-mail: hangyakozpont@t-online.hu
Honlap: www.hangyaszov.hu

Szövetkezeti intézményrendszer stratégiai fejlesztésének indokoltsága és gyakorlati megvalósításának lépései
(részanyag a VM 2020-as stratégiájához)

Preambulum

Ez a program egy olyan komplex erőforrásgyűjtő, összefogó és közvetítő koherens rendszer, amely részleteiben kiterjed a személyek és a szervezetek összefogásának intézményesülési kérdéseire, valamint személyi, pénzügyi és szabályozási feltételeire. A szövetkezeti alapú (non-profit elvre épülő) társulások alrendszereiként lehet a gazdasági és társadalmi hatékonyság figyelembe vételével leghatékonyabban megvalósítani a pénz- és hitelforgalmi, a közellátási, közraktározási, a fogyasztóvédelemmel is összehangolt élelmiszergazdasági, beszerzési és értékesítési funkciókat, vagy más, akár közmunkával összefüggő feladatokat.

A kormányprogram gondolatiságát alkalmazva a kormányzatnak fel kell vállalni a szövetkezeti fogalmat, elmagyarázni és tudatosítani, hogy a személyes (munka- és teljesítményalapú) közreműködésnek ez a jogi kerete.

A szövetkezés ugyanis a szövetkezeti alapelvek következetes alkalmazásával a demokratikus irányítás és gondolkodás révén erősíti a résztvevőkben és

közvetlen környezetükben az önkormányzatiság és a polgári értékrend érvényesülését. A piaci kapcsolatokban realizálható tevékenységgel arányos részesedés fontos ellenpontot jelenthet a kizárólag tőkeérdekeltségre épült társadalmi közgondolkozás megváltoztatásához. A gazdasági és foglalkoztatási szempontokon túl mindezek társadalmi hozadéka emeli valódi közüggyé a szövetkezetek/szövetkezések és társulásaik ügyét.

Jelenlegi helyzet

A magyar gazdák, a vidék, de az egész társadalom érdekeivel ellentétesek azok a folyamatok, amelyek a korábbi kormányzati időszakban kialakultak. Így elsődlegesen a hazai és európai források agráripari komplexumok és tőkeérdekeltségek felé terelésével, a mikro- kis- és középgazdaságok életképtelenné nyilvánításával és forrásoktól (SAPARD, AVOP, MFB) való részbeni elzárásával, megvonásával, adósságterheik növelésével, piacaik elmaradt védelmével, a segítő, kiszolgáló (falugazdász, szaktanácsadó, REVI, stb.) hálózataik felszámolásával.

Az ország élelmezési és élelmiszerbiztonsági kiszolgáltatottságát nemzetbiztonsági szinten is veszélyes helyzetbe hozták a vidéki térségek szellemi és gazdasági potenciáljának leépülésével.

Megfigyelhető, hogy a magánbirtokok számának gyarapodása és méreteinek növekedése (legyen családi gazdálkodó, vagy kft. Rt. résztulajdonos) nem segíti elő feltétlenül a közösségépítést és falufejlesztést, sőt esetenként egyre inkább „elembertelenedve” még annak akadályává is válik. A csupán tömeg-termelésre, profitnövelésre és eszközhatékonyságra figyelő gazdálkodás „esztelenségét” jelzi a befelé-fordulás, az egyenrangú kooperációkkal szembeni elzárkózottság növekedése mellett a közösségtől, a falutól való elszigetelődést. Én megoldom a magam gondjait, „ők” is oldják meg az „övékét”.

A vidék helyzetének leromlásában különösen meghatározóak a jövedelemszerzési és foglalkoztatottsági sajátosságok, a termelői és értékesítési tevékenységek elaprózottsága.

• Arányaiban a legtöbb munkanélküli és a legkevesebb munkahely a vidéki térségekre jellemző.

• A vidéki munkanélküliség megoldásának folyamatában a munkanélküli pályakezdő, vagy újból munkába állók továbblépési lehetősége a félig önellátó/félig piacra termelő státusz. Újabb továbblépést jelent a fő- vagy részfoglalkozásban piacra termelő és az értékesítési láncban bekapcsolódó gazda, majd továbblépve a választékbővítő és alkalmazottat foglalkoztató vállalkozó. A mezőgazdasági alapanyagtermelés ezen fejlődése ugyanakkor szervezett piaci kapcsolatok és megfelelő piaci pozíció nélkül nem képes megvalósítani a fenntartható vidékfejlesztést.

• Tíz év alatt 4000 milliárd forint fölött fordítottak a kormányzatok agrár- és vidékfejlesztésre, amely intézkedések között kevés koherencia volt, ugyanakkor az EU 15-re jellemző nemzeti jellegű szövetkezeti intézményfejlesztés elmaradt, vagyis nem volt rendszerelvű koordináció, hiányzott a karmesteri pálca.
Az Európai Unió tagjaként egyre inkább nyilvánvaló, hogy nemzetközi versenyképességünk romlásához, a munkaigényes tevékenységek leépüléséhez, falusi munkanélküliséghez, így összességében zsákutcás fejlődéshez vezetett a vidéki térségek gazdasági és társadalmi megerősítéséhez nélkülözhetetlen szövetkezeti rendszerfejlesztés hiánya.
Az eddigi nagybirtok-centrikus agrár- és vidékfejlesztési politika gyakorlatának radikális megváltoztatására van szükség, mert e nélkül az EU forrásai sem lesznek elérhetőek a kormányzat és ezáltal termelők számára sem, miközben a növekvő tömegtermelés az agrárium válságát tovább mélyíti. A világkereskedelmi tárgyalások hatására a 2013 utáni EU pénzügyi tervezési ciklusban várhatóan tovább csökken a termékhez/termeléshez kötődő ú.n. I. pilléres támogatás nagyságrendje. Ennek, és az EU adófizetők egyre élesebb kritikája következtében maguk az agrárágazati támogatások is csak akkor válnak megőrizhetővé, ha fokozottabban kapcsolódnak a szélesebb társadalmi célt szolgáló, népességmegtartó vidékfejlesztési jogcímekhez.
Jövőkép
Amikor vidékfejlesztésben gondolkodunk, akkor elsősorban vidéken élő emberekre és az ő, de nemcsak az ő mindennapjaikat meghatározó élet-körülményekre gondolunk. A vidék és város közötti viszony szükségessé teszi a lokális és a globális összefüggések harmonizációját, amely önmagában felértékeli a szűk tőkeérdekeltség alapján eddig háttérbe szorított vidék szerepét. Hosszú távú nemzeti érdekünk, hogy lehetőleg minden településen fizikailag is jelen legyen az állam és a civil szféra összefogása, ami tevékenységében kiemelten az oktatást és a sokágú gazdasági együttműködést jelenti, az elsőnek az iskola, az utóbbinak a szövetkezet az intézményi kerete. A vidékfejlesztés sikerének ezért egyik kulcseleme a gazdaság és társadalom komplex fejlődését elősegítő a szövetkezeti intézményfejlesztés, amely rendszerében az egyéni felelősség és a társadalmi kontrol egyidejű érvényesülésével a gazdasági folyamatok átláthatóságához és a kölcsönös bizalom tőkéjének megteremtéséhez, megerősítéséhez vezet. A makrogazdasági folyamatok javítása érdekében is nemzetgazdasági szempontból stratégiailag indokolt az egész országot földrajzi értelemben átfogó, központosított intézményi rendszerek erősítése, különös tekintettel a globalizáció és klímaváltozás okán már 1-2 évtizeden belül várható népvándorlás káros hatásainak kivédése érdekében is.
A jelenlegi széttöredezett gazdasági és társadalmi struktúrákkal szemben ezért

alternatívát adnak a falufejlesztésben, tágabb értelemben a vidékfejlesztésben a piacra-jutást előmozdító, szolgáltatást segítő szövetkezések, gépkörök, legelőtársulások, közbirtokosságok, közműtársulások demokratikusan felépülő közösségei. Jelentős változást kell elérni a falusi lakosság zömét érintő termelői és környezetgazdálkodói szemléletben és érdekeltségben, hogy lehető legszélesebb körben tudatosan felismerhessék horizontális és vertikális egymásrautaltságukat. (A szövetkezet a hazai köztudattól eltérően ugyanis a gazdák önállóságát gazdálkodás és adóalanyiság vonatkozásában is megőrző, tevékenységüket előmozdító társulási eszköz, eltérően a TSZ-ektől, amely egy kollektivizált vállalat volt)
A partnerség kulcselemei a termékpályás szövetkezések, amelyek a helyi termelési sajátosságokhoz igazodóan a gazdálkodók megnyújtott karjai élelmiszer-feldolgozás és piacra jutásban, ezáltal hosszú-távú jövedelemgaranciájuk zálogai. Ez a kisvállalkozói beszállító-rendszer be tudja fogadni mérettől és jogállástól függetlenül a gazdálkodókat, Ennek lényege, hogy nem a közös vállalkozás multifunkcionális, hanem a vidéki ember, egyéni adottságainak és érdekeinek megfelelően.
Megválaszolandó kérdések:
- Hogyan lehet ezeket a civil alapú szervezeteket üzletileg is együttműködő és koherens rendszerré tenni?
- Hogyan tudjuk a magyar összefogás szövetkezeti értékeiben, sikereiben rejlő mentális, innovációs és szervezési gazdagságot , amit a történetiség, valóságismeret, és alkotó fantázia jellemzett a HANGYA fénykorában újból összekovácsolni egy modern sikertörténetté?
…….a HANGYA nemzeti intézményként való hálózati kiépítése lehet erre a válasz.
Célkitűzések és hozzá vezető utak
A fenntartható vidékfejlesztés kulcsfontosságú eleme tehát egy szövetkezeti alapú intézményfejlesztés, azáltal, hogy erősíti és megvalósítja a társadalmi és gazdasági demokráciát s szűk tőkeérdekeltség érvényesülésével szemben. A szövetkezeti rendszerfejlesztés ugyanakkor szorosan és kölcsönösen összefügg általános gazdaságpolitikai és vidékfejlesztési feladatokkal, melynek főbb elemei a következők:
A. Szövetkezetekkel és társulásokkal kapcsolatos speciális javaslatok.
• Bármilyen árutermeléssel és az ahhoz kapcsolódó szolgáltatással összefüggő tevékenység rövidebb vagy hosszabb távon a siker reményében csak és kizárólag abban az esetben képzelhető és indítható el, ha már a kezdetben tisztában vagyunk az így megtermelt áru piaci elhelyezésének lehetőségével. Ennek a mai körülmények között több jelentős akadálya van, amelyek mindegyike szemléleti paradigmaváltást igényel, rendkívül intenzív kormányzati támogatással.

Meghatározó tényező az, hogy a mai magyar agrárgazdaság jelenleg sem alapanyag választékban, sem feldolgozott késztermékben, vagyis élelmiszerben nem tudja ellátni a magyar fogyasztói piacot a deformálódott termelési és birtokszerkezet, valamint a nemzeti (termelői) tulajdonú élelmiszeripar hiánya miatt.

• A hazai áruk piacra jutását és a tudatos vásárlói szokások kialakulását meghatározó módon akadályozza, hogy a multinacionális láncok a fogyasztói piacok több mint kétharmadát birtokolják. Ezekbe az üzletpolitikájukból adódóan hazai késztermék nem, vagy csak kis volumenben kerül be, közvetlen fogyasztású terméküket nyomott áron veszik át, és végső soron a magyar alapanyag vagy külföldön előállított késztermékként, vagy nem magyar márkanév alatt kerül forgalomba.

• A termeltetési és a piaci anomáliák miatt ezért egy olyan hosszú távú állami programot kell elindítani, amelynek alapja az Európában hagyományos szövetkezeti rendszer a termelői önrendelkezés jegyében.

1. A szövetkezeti rendszerfejlesztés állami program szintjén történő megvalósításának főbb
elemei.

1.1. Szervezői és intézményi kialakítás állami és civil szinten.

• Indokolt Vidékfejlesztési Minisztériumban az elmúlt években megszüntetett szövetkezeti és agrár társulási részleg újbóli felállítása az állami koordináció hatékony működtetése érdekében. Ennek feladatai a szabályozási feladatokon túl a forrás koordináció és a szervezett feladatok végrehajtásának ellenőrzése. Ezzel párhuzamosan kell létrehozni a HANGYA bázisán és tapasztalatainak felhasználásával a nemzeti szinten egységesített HANGYA Szövetkezeti Központot. Ennek feladatai közé tartozna:

- a szövetkezeti rendszerszervezés
- az országos igényeknek megfelelő termeltetés,
- hitelezés,
- közraktározás,
- a nemzeti élelmiszeripar gyakorlati működtetése,
- az árufelesleg exportpiacokon való elhelyezése.
- TEK feladatok.

• A HANGYA Szövetkezeti Központ bázisán lenne célszerű létrehozni egy új szövetkezeti kiskereskedelmi hálózatot logisztikai rendszerrel ellátva a kistelepülési szintet is. A hálózat kiépítéséhez alapul szolgálhat a HANGYA franchise rendszere, amely kapcsolatot tart a helyi piacokkal, termelői közösségekkel, önkormányzati közétkezéssel is.

1.2. A nemzeti hálózat kiépítését két tényező indokolja, amelyek ugyanakkor a

fejlesztés forrását is jelenthetik.
• A termelők, a feldolgozó ipari egységek és termelői társulások jelentős része csődhelyzetben, illetve csőd közeli állapotban van, amelyek szanálása azonos érdekeltségbe fűzéssel lenne kívánatos. Ennek keret lehet a szövetkezeti intézmény, így egyidejűleg lehetne a termékpálya szereplők érdekeltségét, forrásigényét és garanciális elemeket rendezni.
• A forrásteremtés másik - EU-konform - módja lehet a kárpótlási törvények vonatkozó fejezeteinek újranyitása, figyelemmel arra, hogy a HANGYA magánszemélyek által létrehozott vagyonát nem vonta be a kárpótlás folyamatába. Ezen új kárpótlási törvénykezési aktus során olyan speciális megoldást kellene választani, amely a jogalap megteremtésén túlmenően lehetővé teszi egy HANGYA fejlesztési program megvalósítását azáltal, hogy a források ezen részét az eredeti tulajdonosi összetétel rendezhetetlensége miatt egy közös alapba teszi.
B. Szövetkezeti rendszerfejlesztéssel kapcsolatos általános gazdasági és társadalompolitikai kérdések
1. Foglalkoztatáspolitikai kérdések.
• Az ország legsúlyosabb gondjai közé is tartozik a foglalkoztatás kérdése, amelynek különlegesen fontos szegmensét képezi a részfoglalkozás kérdésköre. A részfoglalkoztatás intézményrendszerének és jogi szabályozottságának kialakítása, a sokféle szezonalitással bíró, gyakran egymás mellett létező mezőgazdasági tevékenységek esetében is fontos. A szövetkezet a foglalkoztatás terén is közügyet szolgál, mivel egyedülálló, semmivel sem helyettesíthető lehetőséget kínál egyszerre gyors és hatékony formában nagyon sok munkaképes embernek, családnak a felzárkóztatásban megakadályozva társadalmi rétegek további leszakadását, beleértve a különösen hátrányos helyzetű cigányságot is.
• A szövetkezeti vállalkozások jelentős mértékű különféle képzettségi szintű alkalmazotti foglalkoztatást is teremtenek. Nagy számban szükséges fiatal mérnökök, marketing szakemberek, nyelveket beszélő üzletkötők bekapcsolása, amely a pályakezdők gondjait orvosolhatja. Az egyik tevékenység hozza, gerjeszti, bővíti a másikat, a szolgáltatások új minőségi igényeket, fejlesztéseket indítanak.
• A részfoglalkozás, mint jövedelemkiegészítő önfoglalkoztatás, különösen a mezőgazdasági termelésben jelentős, hiszen mindezen erőforrások és előállított áruk integrálása csak hálózatokon keresztül és termékpályák mentén szervezhető gazdaságosan és társadalmilag hasznosan. Ez a hálózat maga a szövetkezet. Ha működik a szövetkezetek rugalmas, sokszínű társulása, akkor erre felfűzhetőek a részfoglalkozású önálló egzisztenciák más ágazati vállalkozásai, mint például a turizmus, a kézműves kisipar és sok-sok társítható egyéb vállalkozás,

szolgáltatás, önkormányzati feladat.
2. Adó- és pénzügyek
A folyamatosan körvonalazódó új kormányzati adópolitika mellett néhány olyan konkrét sajátosságra kell felhívni a figyelmet, ami módot ad az előállított értéktöbblet minél nagyobb mértékű egyben tartására, a gazdák helyzetének javítására s mindezekkel összefüggésben a már meglévő európai uniós pályázati lehetőségek saját forrásként történő felhasználására, illetve pozitív megkülönböztetésre a leszakadt térségek, társadalmi csoportok csoportok felzárkóztatása érdekében.
• Indokolt a vidéki térségekben további, a személyi adózás azon feltételeinek kialakítása, amelyben viszonylag szoros nyilvántartás mellett a lehető legnagyobb kedvezmény elvének megadása történik.
• A non profit szektor szabályozása és támogatása Magyarországon hátrányos az EU fejlett gazdaságú tagországaival szemben. A legfontosabb különbség az, hogy a magyar non profit szabályozás elsősorban szociális és kulturális szférára terjed ki és nem kezdeményezi megfelelő módon a non profit gazdasági tevékenységet folytató szerveződéseket, mint amilyenek pl. a valódi szövetkezeti társulások, gépkörök, legelő társulások, közműtársulások, stb. Ezek esetében ugyanis az EU-joggal összeegyeztethető módon, vagyis a versenyjogot nem sértve lehetne nemzeti kedvezményeket adni.
C. Vidékfejlesztési ügyek.
• Szervezés és humán erőforrás fejlesztés.
A falufejlesztés, a falvak revitalizálása és az élő falvak szerves egységének megteremtése nélkülözhetetlen gazdasági környezetet jelent a versenyképes mezőgazdaság vonatkozásában is. Ennek első lépcsője a helyi ellátás megszervezése térségi áruféleségekből és ennek első és legfontosabb részét képezi a humán erőforrás helyi szintű megteremtése. Ehhez segítséget adhat az u.n. kis iskola csoport, amely minden egyes faluban működteti a nem önkormányzati intézményeket, valamint a részidős postahivatalt, amelyek nem csupán munkahelyteremtők, de közösségi fórumok is.
• Vidéki infrastruktúra fejlesztés.
Valamennyi kis település esetében célszerű lenne a közműfejlesztéseket, csatornákat, utak karbantartását, faluközpontok kialakítását, településkörnyéki sétautak kiépítését egységes rendszerben közmunkák segítségével tervezni és megszervezni, amely a rendezettség közérzeti előnyein túl jelentős munkahelyeket biztosít, ugyanakkor új szakmák és munkakultúra megvalósítását honosíthatja meg.
• Nemzeti birtokpolitika sávos rendszerének kialakítása.
A jelenlegi időszakban kívánatos lenne figyelmet fordítani arra, hogy lehetőség

szerint minél több kis- és középgazdaság alakuljon ki egy-egy település határában és összességében, de legalább is együttesen lassuljon a birtok koncentráció (u. n. paraszt polgárosodás és a több lábon álló vállalkozások száma szoros összefüggést mutat egy-egy vállalkozó több lábon állásával, illetve az ezekre szerveződő partneri viszonyokkal). Ebbe az irányba mutat és ezt ösztönözheti a Közösségi Agrárpolitikában várható változás, a területalapú kifizetések felső határának bevezetése is.

Eszközök

Kormányzati szinten kell egyértelműen kimondani, hogy:

1. Intenzív szövetkezeti fejlesztésre van szükség, a sokféle közérdekkel összefüggő igény miatt (piacfejlesztés, foglalkoztatás és más vidékfejlesztési indok alapján).
2. A hazai és nemzetközi tapasztalatok alapján eredmény csak akkor várható, ha ez a szövetkezeti fejlesztés olyan, egységes elvrendszerű nemzeti hálózattá szerveződik, amelyben az egyes szervezetek tudatosan együttműködnek.
3. A hatékony megvalósításhoz állami (kormányzati) programra van szükség, mivel a magyar vidék leromlott állapota (társadalmi, szellemi, anyagi) miatt a törvényi és rendeleti szabályozás adta támogatás önmagában nem elégséges.
4. Az állami program gyakorlati végrehajtásához civil – partner - kapcsolatokra (szervezetekre) van szükség, amelynek gerincét egy különféle delegált feladatokkal megerősített szövetkezeti rendszerfejlesztési központ jelentené (ez lehetne a HANGYA Együttműködés).

A HANGYA mellett szól az a történelmi tradíció, amely a nemzeti örökség része, a HANGYA, mint szövetkezeti fogalom hazai és nemzetközi beágyazottsága. A HANGYA Együttműködés mellett szól ezen örökség tudatos vállalása mellett, hogy az egyetlen érdekképviseleti szövetség, amely az EU szövetkezeti kritériumoknak megfelel, megfelelő szakmai háttérrel (így a program egészére és számos részletére kidolgozott anyagokkal) rendelkezik, valamint a rendelkezésre álló EU-forrásokat kezelni tudja.

A szövetkezeti intézményfejlesztést jelentő HANGYA-program beindításához szükségesek:

- A szövetkezeti értékrend melletti határozott kiállás a közbeszédben – a „HANGYA típusú” szövetkezés fontosságának kormányzati kinyilvánítása;
- Termelői csoport (TCs) / Termelői értékesítő szervezet (TÉSZ) / Beszerző értékesítő szövetkezet (BÉSZ) / erdőbirtokosság és gépkörök szabályozásának a szövetkezeti rendszerelvet érvényesítő azonnali megváltoztatása, a szervezetek ágazati szövetségeinek megerősítése;
- Szövetkezeti kedvezmények érvényesülése az adó- és fejlesztéspolitikában;
- Szövetkezés segítése pályakezdőkkel, hasonlóan az első Orbán kormány idején

hozott intézkedésekkel;
- Szövetkezés segítése egyéb TS programokkal;
- A fejlesztési programoknál a termelői együttműködések kiemelt támogatása az egyéni és családi vállalkozások, valamint a félig önellátó gazdaságok ösztönzése a termelői együttműködésekben való aktív részvételre;
- Projektrendszerű fejlesztések indítása, pályázatok orientálása a termelői tulajdonú élelmiszeripar, kis- és nagykereskedelem megteremtése érdekében.
Ezzel összhangban távlatosan, de már a 2011. év elejétől kezdődően a jogalkotási és fejlesztési lépések szükségesek a következőkre építve:
• indokolt annak az alapelvnek érvényesítése, hogy közpénzek csak közösségi célokkal összhangban kerülhessenek felhasználásra;
• kezdeményezni kell, hogy a szövetkezetek, mint részfoglalkozásokat és vidéki foglalkoztatást generáló gazdasági egységek megfelelő munkahely-teremtési ösztönzőkben részesüljenek. Kezdeményezzük a feketegazdaság visszaszorítására is képes szövetkezeti rendszer szabályozási környezetének az európai gyakorlathoz történő igazítását a következő félévben, beleértve magát a szövetkezeti törvényt is;
• javasoljuk, hogy a szövetkezések jellegéből adódó társadalmi közjavakkal arányosan a pénzügyi szabályozás tegye kedvezőbbé a szövetkezetek általános, és tagsággal folytatott forgalma terheit;
• sürgősen kialakítandók azok a kormányzati lépések és ütemezésük, amellyel ösztönözhetők a termelői tulajdonlású feldolgozóipar kialakítása, a terméklánc átlátható és arányos jövedelemelosztásának megteremtése;
• újra kell értelmezni és esetlegesen egységesíteni szükséges a mezőgazdasági vállalkozások rendszerét, az esetenként átlapolódó fogalmakat (őstermelő, kistermelő /más az ágazati meghatározás, mint az adójogban alkalmazott fogalom/, családi gazda, mezőgazdasági egyéni vállalkozó stb.) pontosítva rögzíteni kell. Új szabályozást igényel a terület a kapcsolódó kedvezmények (nyilvántartási, adózási stb.) körét is beleértve.

Várható eredmények
• üzleti alapon létrejön egy bizalomra épülő, a termelők jövedelembiztonságát megteremtő és a piac hektikus áringadozását megszüntető intézményrendszer;
• a munkaalapú jövedelemszerzés piaci megszerzésének lehetősége kiváltja a segélyezést. A HANGYA intézményfejlesztési programja 100 000 legális munkahely megteremtését eredményezheti a kormány 10 éves programjával összhangban;
• a feketegazdaság visszaszorításával nő az adózott jövedelem és legális munkahely;
• a növekvő helyben tartott értéktöbblet felpörgeti a rurális térség gazdaságát;

• javul a hazai és import termék arány;
• nő a szakképzetlen lakosság munkakultúrája és vállalkozási készsége;
• általános társadalomstabilizáló hatások, polgári értékrend érvényesülése.

Budapest, 2011. január 27.

Szeremley Béla
dr. Szabó Zoltán

elnök
ügyvezető titkár